

SLAVA BOGU! SRBIJA JE SLOBODNA!

Vojislav Kostunica, izabrani predsednik SRJ, obratio se narodu ispred Skupstine grada Beograda

SRBIJA JE OD DANAS DEO EVROPE I SVETA

BEOGRAD - "Draga, oslobođena Srbijo. Beograd je danas Srbija, Beograd je danas Srbija i to ne Srbija u malom već nasa velika Srbija. Ovo je nasa velika Srbija koja je ovde da bi samo jedan čovek otisao. Slobodan Milosevic.

Srbija ga ne tera silom, kao što je on nju godinama, nego ga tera zato što je izgubio na izborima. Ponosan sam što sam građanin Srbije, što pripadam našoj crkvi i što ste mi ukazali poverenje 24. septembra i izabrali me za predsednika SR Jugoslavije. Tako se osećam i to jesam zahvaljujući Vama i Vasim glasovima jer je osnovni princip demokratije da odlučuje narod.

Tako je bilo 24. septembra. Mi želimo mir među nama, Srbijom i Crnom Gorom, Jugoslavijom, celim svetom.

Postoji jedan čovek koji je godinama unosio nemir, nespokojstvo strah i nesigurnost. Pustili smo ga da laže, krade, naziva nas najpogrdnijim imenima ali je presudila volja naroda.

Njegovo oružje bila su laž i nasilje a naše istina i nenasilje - rekao je sinoć izabrani predsednik SRJ Vojislav Kostunica ispred Skupstine grada Beograda, prekidajući govorom "Uhapsite Slobu".

- Ne treba da ga hapsimo, odavno je uhapšen jer ne sme među narod. Ne zna šta je sloboda, ali mi znamo. Ako je neko vodio antisrpsku politiku to je Slobodan Milosevic. On je uvek vodio politiku u tuđim državama a nije u svojoj. Blatio nas je da radimo za NATO, a ako u našoj zemlji postoji NATO plaćenik onda je to Slobodan Milosevic.

Krao je i nije uspevao to da prikrije preko ljudi bez casti iz Saveznog ustavnog suda.

Srbija u ovom trenutku trči počasni krug a na toj stazi nema na vidiku Slobodana Milosevica. Gde je demokratija, nema Slobodana Milosevica. Deset godina je imao priliku da nauči šta je demokratija. Ono što ste učinili danas je stvarnost a sve smo ostvarili bez ickije pomoći. Ne treba nam ni Moskva ni Vasington. U stanju je Srbija sama sve da resi. Idemo u novu budućnost s Francuskom, Grčkom, Norveškom.

Poručujemo svetu da ukine sankcije, Srbija je od danas deo Evrope i sveta.

Ne sme biti sankcija. Narod je svojom voljom izveo borbu protiv Milosevica i ovo je najteže sačuvana demokratija.

Poručujemo vam da idemo do kraja - naglasio je Kostunica.

Prekidajući govorom "Idemo na Dedinje", Kostunica je rekao:

"Dragi Beograđani, Srbijo, ne treba da idemo na Dedinje, treba da ostanemo ovde gde je narod ostvario tu pobjedu. Ovo je naše a on je otisao u njegovo, tuđe, oteto.

Beograđani, Srbijo, hvala na podršci. Vi ostajete sa mnom a ja ostajem s vama", završio je izabrani predsednik SRJ.

Informativna služba Srpske Pravoslavne Crkve 5. oktobar 2000. godine

PATRIJARH SRPSKI

5. oktobar 2000. godine u Beogradu

Postoje Predsednički parlamentarni i lokalni izbori u našoj Otadžbini 24. septembra 2000. godine pokazali narodnu volju to pozivamo sve da mirno i dostojanstveno prihvate njihove rezultate.

Apelujemo na vojsku i policiju da učine sve što do njih stoji da do smene vlasti dođe na miran, dostojanstven i civilizovan način, da očuvaju svoj obraz pred narodom i celim svetom.

Zato pozivamo sve odgovorne i dobronamerne ljude - sada na vlasti, kao i one van nje, da maksimalno doprinesu da ne dođe do nereda i prolivanja bratske krvi.

Patrijarh srpski

+ P A V L E

Narodnom voljom izabranom predsedniku SRJ

Gospodinu Dr Vojislavu Kostunici

i probudjenom srpskom narodu

okupljenom na Svesrpskom mitingu u Beograd

Braco i sestre,

Narode srpski

Zaleći smo nismo u stanju da fizički danas budemo sa Vama, uveravamo Vas da smo molitveno i s mislima sa Vama.

Sve je do sada rečeno, sve je do sada vidjeno, te nam ostaje da Vam samo poručimo:

Istrajte u odbrani slobodno izražene narodne volje i spasite Srbiju!

Sretno!

+ Episkop rasko-prizrenski Artemije i Srpsko Nacionalno Veće Kosova i Metohije

Gracanica 5. oktobar 2000.

SVOJ NASOJ DUHOVNOJ DECI KOJA SE NALAZE U KOLUBARSKIM RUDNICKIM JAMAMA

Kao što Vam je poznato, draga moja duhovna deca, vazda ste bili u našim molitvama, jer se Crkva posvedneveno vekovima moli za Vas, budući da ste svoj nasušni hleb zaradjivali i zaradjujete na najteži način. Postradajucima, koje Crkva pominje na jutarnjem i večernjem bogoslužju svakoga dana, podrazumevaju se rudari, a to znači da ste Vi bili i

ostali nasa stalna briga.

U ovim sudbonosnim danima, posebno se brinemo za Vas, za Nasu vrednu i radnu bracu, za Vas koji ste pod vrlo teskim okolnostima ishranjivali sebe i svoju porodicu, a u isto vreme ste odvajali od svojih usta da bi Nasu dicnu Kolubaru, za poslednjih deset godina ukrasili sa sedam novih hramova. Na taj nacin ste dokazali svoju odanost i privrzenost Srpskoj pravoslavnoj Crkvi.

Mi Vas pozdravljamo i porucujemo da smo sa svima Vama, da Vas podrzavamo, da se izvojuje sloboda o kojoj se 50 godina govorilo a nje nije bilo.

Apelujemo na svu Nasu decu koja su u vojsci i policiji, da ne dizu ruku svoju na jednokrvenu svoju bracu, i da na taj nacin ne navuku gnev Boziji na sebe, jer ko se noza lati od noza ce i poginuti (Mt.26.52.)

Nemojte dozvoliti da padne icija krv, jer krv vapije na nebo i pada na one i koji su je prolili i na njihova pokolenja.

Pozdravljajuci sve Nase rudare molimo ih da pretrpe do kraja i da znaju da je u ovim nevoljama ceo srpski narod s njima.

S Arhijerejskim blagoslovom

Episkop sumadijski

+ SAVA

Cestitke Vojislavu Kostunici

PRVI VERUJUCI PREDSEDNIK

Mitropolit crnogorsko-primorski Amfilohije cestitao je predsednickom kandidatu Demokratske opozicije Srbije pobedu na izborima, saopsteno je iz Mitropolije. Uvjereni smo da Srbija i Crna Gora, zajedno sa vama ulaze u 21. vek obnovljenog, nerazorivog zajednistva, utemljenog na Svetom Petru Cetinjskom i prahu oca Srbije Karadjordju, prepordjenog istinskim balkanskim izvoristima Evrope, otvorenog za savremnu evropsku demokratiju i integracije, kao i za sva zdrava, moderna dostignuca i tokove u svjetskoj zajednici - navodi se u cestitki mitropolita Amfilohija.

Episkop Sumadijski Sava cestitao je juce predsednickom kandidatu DOS Vojislavu Kostunici izbor za predsednika Jugoslavije. "Iako sam vam usmeno cestitao izbor za predsednika Jugoslavije, 25. ovog meseca, zelim vam, i ovim putem, mnogo blagoslova Bozjeg u vrsenju teske i odgovorne sluzbe, koju cete - duboko verujemo - obnasati mudrosu i razumom, za dobro svih gradjana nase napacene i namucene zemlje, koja je bila zedna svega, a najvise slobode", navodi se u poruci episkopa Sumadijskog. U cestitki naslovljenoj "gospodinu Vojislavu Kostunici, izabranom predsedniku Jugoslavije", episkop Sava je naveo da "posebno raduje" sto u licnosti Kostunice Jugoslavija "dobija prvog verujuceg predsednika posle Drugog svetskog rata".

29. septembra, Georgije, Srpski pravoslavni episkop kanadski, uputio je cestitku sledece sadrzine:

Sa radoscu Vam prenosimo glasove nepodijeljene podrške Srba u ovom dijelu dijaspore, u administrativnim granicama povjerene nam i Bogom cuvane Srpske pravoslavne eparhije kanadske, koji pozdravljaju mudar i castan izbor svoje brace i sestara u Otadzbi i njihove napore da pravo ostvareno na nedavnim izborima i pravno realizuju.

Nasoj Otadzbi i nasem narodu ukazuje se ovih dana velicanstvena mogucnost kretanja putem demokratije zasnovane na izvornim hriscanskim vrijednostima. Za takav korak nije dovoljna samo zelja naroda, koja je ovoga puta nesporna i svakome jasna, nego i toga cilja dostojno ponasanje njegovih izabranika. Vasi dosadasnji nastupi, gospodine Predsjednice, govore da je vrijeme za ovu promjenu konacno doslo, u sta ste me i licno uvjerali prilikom naseg nedavnog susreta u Beogradu tokom ovih istorijskih zbivanja.

Molimo Vas, na kraju, da u ovim presudnim trenutcima imate na umu da svi Srbi Kanade molitveno stoje uz Vas obracajuci se Gospodu za spas i prepord naseg vaskolikog naroda.

Liberalni savez Crne Gore cestitao je juce pobedu na predsednickim izborima u SRJ kandidatu Demokratske opozicije Srbije Vojislavu Kostunici. Kako se navodi u saopstenju te stranke, "njihova radost ce biti potpuna tek kada vide rezultate reformi, koje ce neumitno zahvatiti Crnu Goru, jer vise nece biti izgovora koji se zove Slobodan Milosevic".

Liberalni savez cestitao je i narodu Srbije, koji se, kako se navodi "izjasnio protiv politike zla".

Kongres srpskog ujedinjenja, najveca organizacija Srba u dijaspori, cestitao je juce izbornu pobedu predsednickom kandidatu DOS Vojislavu Kostunici. "KSU cestita gospodinu Kostunici i narodu Srbije i Crne Gore jer veruje da ce novi predsednik SRJ podstaci demokratske, ustavne i ekonomske reforme u Srbiji i Crnoj Gori", isticice se u saopstenju. Evropski pokret u Srbiji cestitao je juce, kako se navodi, "veliku izbornu pobedu" Demokratskoj opoziciji Srbije i njenom predsednickom kandidatu Vojislavu Kostunici. "Uvereni smo da ce Srbija i SRJ sa novim demokratskim vlastima ubrzano krenuti putem integracije u evropske strukture i organizacije. Gradovi i opstine Srbije izabrali su politiku demokratske obnove, reformi i otvaranja zemlje i na tome im, s ponosom, cestitamo", navodi se u saopstenju.

Dobrica Cosic u ekskluzivnoj izjavi Radio Indeksu, predsedniku SRJ gospodinu Vojislavu Kostunici:

"Cestitam Vam na poverenju koje Vam je ukazao politicki narod Srbije, koji je Vasim izborom i izborom poslanika i odbornika iz redova Demokratske opozicije zapoceo politicke promene drustvenog poretka koji je istorija odavno porazila. Vasa pobjeda i pobjeda demokratske opozicije predstavlja pobjedu politickog razuma srpskog naroda i gradjana Srbije, cije je istorijsko bice utemeljeno na slobodi i demokratskim vrednostima. Dugo ponizen i poguren, uspravlja se srpski narod u svom dostojanstvu i preuzima svoju sudbinu iz ruku ljudi proslosti. Ovi izbori su u nasem narodu probudili mislecu nadu s kojom se jedino moze delati za buducnost ljudskiju od sadasnijice. Uveren da cete ispuniti datu rec, s nadom da novi ljudi na vlasti nece brzo postati stari, sa savetom da nastavite sabir svih pametnih, postenih i vrednih ljudi nase zemlje, zelim Vam snagu da istrajete na najtezem i najodgovornijem poslu svoga zivota".

Unija Sindikata prosvetnih radnika Srbije uputila je iskrene cestitke predsedniku

Savezne Republike Jugoslavije dr Vojislavu Kostunici na velikoj izbornoj pobjedi, ostvarenoj u prvom krugu predsednickih izbora. "Demokratskoj opoziciji Srbije, uz cestitke na izbornoj pobjedi, zelimo uspeh u borbi za demokratizaciju drustva u celini", navodi se u saopstenju Unije Sindikata prosvetnih radnika Srbije .

Nezavisna grupa strucnjaka okupljena oko Programa za spas Srbije u svom telegramu predsedniku republike, dr Vojislavu Kostunici kaze: "Napusta nas vreme teskobe, straha i ponizenja. Narod je ponovo nasao snagu da poveruje u sebe. Trpljenje nije jedini nacin da se iskaze dostojanstvo i rodoljublje. Smelost je priznati svoje ponasanje i zablude. Smelost je pronaci svoju meru! Postujuci sebe pronalazimo vrednosti drugih i ne plasimo se istine. Posle svega, narod ce iznediti duhovnu elitu spremnu da obezbedi mesto koje mu pripada u zajednici evropskih naroda. Cast je dobiti poverenje na pocetku takvog puta. Srecno! S verom u Boga i spas Srbije".

Republikanska partija cestitala je juce pobjedu predsednickom kandidatu DOS dr Vojislavu Kostunici i izrazila zaljenje zbog kriminalnog ponasanja rezima preko SIK i njihovih pokusaja da izvedu jos jednu izbornu kradju i izazovu nemire i krvoprolice naroda Srbije.

Republikanska partija daje punu podrsku demokratskim snagama Srbije u borbi za zastitu izbornih rezultata i glasova gradjana Srbije.

PODRSKA DOS U SOLUNU

Solun, Beograd - Srbi koji zive u Solunu okupice se danas u 11 sati ispred crkve svetog Save, metohu manastira Hilandara, odakle ce solunskim ulicama prosetati do Konzulata Savezne Republike Jugoslavije gde ce zahtevati priznavanje izborne volje naroda u Jugoslaviji i pobjede Vojislava Kostunice na predsednickim izborima, saopstila je Kancelarija Eparhije rasko-prizrenske u Beogradu. Organizatori skupa su srpski studenti u Solunu.

Otvoreno pismo konzulu jugoslovenskog konzulata u Solunu

Postovani g-dine Konzule,

U prelomnim trenucima za nasu zemlju osećamo potrebu da javno izrazimo svoje stavove i stavimo se na stranu mnogonapacenog naseg naroda; da se zbog cutanja ne bismo svrstali u red izdajica istine.

Iako u inostranstvu, pomno i s bolom pratimo nepravde i ponizenja koja se cine nasem narodu, koja dostizu vrhunac u jos jednom pokusaju obmane falsifikovanjem izbornih rezultata. No i pored svih pritisaka, dugogodisnjeg terora i gusenja slobodne reci i misli, pokazalo se na ovim izborima da je volja srpskog naroda - PROMENA VLASTI.

Zelimo da do ove promene dodje mirnim putem. Ovo naglasavamo jer smo uznemireni opravdanim strahovanjem naroda da ce bivsi predsednik uciniti sve ne bi li ostao na vlasti i uprkos ociglednom porazu.

Da bi se izbegla nova cepanja naroda zarad vlastoljublja jednog coveka, pozivamo vas da jasno i nedvosmisleno stanete na stranu istine i naroda i priznate ubedljivu i ociglednu pobjedu demokratske opozicije Srbije na svim nivoima i novoga predsednika g-dina dr Vojislava Kostunicu, i da tako na dostojanstven nacin doprinesete ukljucivanju Srbije u demokratske tokove.

Solun 5.10.2000

Na inicijativu srpskih studenata
Srbi Soluna

Dato u Kancelarija Eparhije rasko-prizrenske u Beogradu

APEL DEMOKRATSKOJ JAVNOSTI

Pozivam sve dobronamerne zemlje, javne licnosti i strucne pojedince, voljne da pomognu u otklanjanju napetosti koja bi mogla da destabilizuje ne samo Saveznu Republiku Jugoslaviju, vec i ceo region Balkana, da se ukljuce u ponovno prebrojavanje glasova datih na izborima 24. septembra. Poziv se posebno odnosi na prijateljsku Grcku, kao kolevku demokratije. Posto postoje vise nego ocigledne razlike izmedju podataka koje je saopstila Savezna izborna komisija i podataka koje su dostavili, na osnovu zapisnika sa birackih mesta, predstavnici stranaka u birackim odborima, smatram da je vise nego neophodno da se ponovo prebroje glasovi i pregleda celokupan izborni materijal. Molim Vas da ovo shvatite kao moj gest dobre volje i veliki ustupak Demokratske opozicije Srbije, da bi se izaslo iz corsokaka u koji smo zapali hirom jednog jedinog coveka, koji nikako ne moze da se pomiri s tim da je volja naroda vaznija od njegove.

Vojislav Kostunica

NjKV Knez Aleksandar Pavla KARADJORDJEVIC

OTVORENO PISMO

Gospodinu Vladimiru Vladimirovicu PUTINU

PREDSEDNIKU RUSKE FEDERACIJE

Pariz, 29. septembar 2000.

Gospodine predsednice,

Buduci krvno vezan za ruski narod isto onoliko koliko pripadam srpskome, s pravom Vam se obracam kao prvome Rusu i svome zemljaku.

Molim Vas da pomognete, da ucinite sve sto je u vasoj moci, ne bi li se sprecila nova balkanska katastrofa.

Kao sto Vam je poznato, Srbi i Srkinje su izglasali nepoverenje rezimu porodice Milosevic i odlucili su da se prikljuce zajednici slobodnih evropskih naroda. Slobodno i vecinski izabrali su novoga predsednika, gospodina Vojislava Kostunicu.

Medjutim, Slobodan Milosevic ne zeli da prizna volju naroda nad kojim je do sada vladao. Pokusava da izdejstvuje drugi izborni krug, pokusava da mimo narodne volje ostane na vlasti.

Rusiju i Srbiju povezuju snazne kulturne, duhovne i civilizacijske spone koje postoje iz vremena jos i pre 1918.godine.

Oduvek sam smatrao da je Rusija vazna ne samo za nas Srbe, vec i za citavu Evropu. Sada, kada se odlucuje o srpskoj slobodi, Rusija moze mnogo da pomogne ne samo Srbiji vec i Evropi. Pre svega, moramo sve uciniti da bi se sprecio

novi balkanski rat.

Ovo je prilika da se obnove i ozive istinski srpsko-ruski odnosi zasnovani na vecnim vrednostima. Rezultati izbora od 24. septembra izrazavaju sustinsku volju srpskoga naroda, ovaplocavaju njegovu poluvekovnu borbu za slobodu i dostojanstvo.

Srpski narod bice Vam zauvek zahvalan, ako mu sada pomognete da svoju sudbinu uzme u svoje ruke.

Reagovanje stampe u Pristini zbog stava Zapada prema Kostunici

NOZ U LEDJA NEZAVISNOSTI KOSOVA

PRISTINA (Beta) - Pristinska stampa na albanskom jeziku u nedelju je sa dosta panike procenila da bi Vojislav Kostunica, kao novi jugoslovenski predsednik, uticao na medjunarodne krugove da status Kosova bude resen u okvirima SR Jugoslavije.

Baveci se situacijom nakon proslonedeljnih izbora u SRJ, dnevnik "Dita", u tekstu pod naslovom "Noz u ledja ili voda u mlinu nezavisnosti", iznosi stavove vodicah cinilaca medjunarodne zajednice da bi sankcije Srbiji bile ukinute ukoliko bi Kostunica postao predsednik Jugoslavije.

Ovakvi stavovi Zapada ostavljaju "prostor za sumnju da se moguće resenje statusa Kosova vidi i unutar Jugoslavije, u okviru medjunarodnih inicijativa za regionalno integrisanje", istice "Dita". Pristinski nedeljnik "Zeri", baveci se mogucim odrazima politickih promena u Jugoslaviji na Kosovo, ocenjuje da su "Srbi u Beogradu izgubili pravo ne samo da vladaju na Kosovu, nego da o Kosovu i razgovaraju".

Prema navodima "Zerija", o Kosovu ne moze da razgovara ni "takozvana opozicija u Srbiji, koja je na celu sa Kostunicom", kako se navodi, " za vreme vladavine Milosevica - vrhovnog komandanta srpskog militarizma, bila u redovima paramilitaraca". "Zeri", podvlaci da je "Srbija okoncala svoju misiju na Kosovu i da o njemu mogu da razgovaraju samo Albanci i Evropska unija".

Pored pruge u Obilicu

PRONADJENA BOMBA

Pristina - Medjunarodna brigada Centar Kfora obavestena je u petak da je pronadjena neeksplodirana bomba pored pruge u Obilicu, saopstio je Kfor u Pristini. Iz predostroznosti voz je zaustavljen na stanici Plemetina i taj kolosek je zatvoren. Specijalne jedinice Kfora su tokom pretrage terena pronasle eksplozivnu napravu i uklonile je. Po zavrsetku akcije, pruga je ponovo otvorena, a voz je nastavio putem Kosova Polja.

Vojnici Kfora su tokom pretresa automobila u petak na kontrolnom punktu u okoloni Pristine kod jednog vozaca pronasli napunjen pistolj. Posle pretrage njegove kuce, gde nisu nasli drugo oruzje, vojnici Kfora su priveli vozaca. Vojnici Kforove brigade Jug su tokom pretrage kuca u Prizrenu pronasli jedan pistolj marke Zastava, napunjenu jurisnu pusku AK-47 i manju kolicinu municije malog kalibra. Tokom te akcije privedena su dva kosovska Albanca. U drugoj kuci u Prizrenu, vojnici Kfora su pronasli jednu poluautomatsku pusku, dva okvira za pusku i nesto malokalibarskih metaka. Sedmorica Albanaca je uhapseno zbog posedovanja tog oruzja. (Beta)

Dr Dusan Batakovic, istoricar, o istorijskoj prekretnici u drzavi

SRBIJA JE PONOVO NASLA SVOJU DUSU

BEOGRAD - Ako je i bilo "nevernih Toma" koje su sumnjale da se gradjani Srbije i Beograda ponovo mogu pokrenuti i prenuti iz letargije i apatije, nedoumice su se rasprsilie u sredu uvece jos pre nego sto su kazaljke na satu oznacile vreme za slavljenicko okupljanje na trgovima svih vecih gradova u drzavi.

Beogradjani koji su dosli da pozdrave Vojislava Kostunicu i DOS bili su ozareni zbog pobede, a na licima im je "titrala" i odlucnost iz koje se mogla procitati poruka da nece dozvoliti (jos jednu) kradju glasova. Reke ljudi su satima pristizale na Trg republike iz svih krajeva grada, mnogi u tim kolonama su se osecali pobednicki, svesni da postaju akteri istorijskog dogadjaja. Da li je ono sto se na biralistima dogodilo 24. septembra i sto se zbilo preksinoc stvarno bio "trenutak zaistoriju?"

- Vazni istorijski trenuci ponekad se jasno ocrtavaju savremenicima, a ponekad treba da prodje vreme da postanemo svesni njihovog znacaja. Da se tocak istorije definitivno okrenuo i da smo sa sporednog koloseka presli na stabilne sine, potvrđeno je vecinskim osecanjem u birackom telu cija se volja ovoga puta sasvim jasno i nedvosmisleno poklopila s vaznoscu trenutka. Istorija, medjutim, nije samo ono sto se zaista desilo, nego i ono sto ljudi misle da se desilo. Ako vec danas govorimo o istorijskoj prekretnici, to znaci da smo joj se toliko priblizili da nedostaje jos jedan mali korak da se to konacno potvrdi. Kljuc politike je da se narodna volja pretoci u sferu racionalnog i prakticnog politickog rada - kaze za "Glas" istoricar dr Dusan T. Batakovic, komentarisuci dogadjaje u prestonici i sirom Srbije.

Prema njegovim recima nekoliko prethodnih, velikih mogucnosti za preokret pokazivali su i neumesnost demokratskih snaga da opredmete vecinsku volju, ali je sada, cini mu se, doslo do pune saglasnosti oko pravca kojim treba ici.

- Najbolji odgovor jednoj osiljenoj, orijentalnoj despotiji koja vlada komunistickom tehnologijom je plisana atmosfera gradjanske spontanosti koja se geometrijski siri, stvarajuci kvalitativno novu atmosferu. Prekjucerasnje okupljanje najbolji je primer takvog politickog raspolozenja, ali se to raspolozenje mora brzo pretociti u konkretne politicke akcije.

Najopasnije je da se Milosevicu dozvoli predah, da dodje do daha i pokusa konsolidaciju i kontra-udar. Otuda je neophodno da se sa ovakvim okupljanjima nastavi sve dok se ne ispune politicki zahtevi novog predsednika i pobednicke koalicije. Sada vec bivsi predsednik Milosevic mora da se suoci sa jasnim zahtevima i prakticnim resenjima za njegovu sudbinu- obrazlaze sagovornik "Glasa".

Na pitanje da li su gradjani Srbije u svojoj novijoj istoriji doziveli slicne trenutke kao one veceri "kad je na noge ustao ceo

Beograd", dr Batakovic kaze da je tu vrstu eksplozija Srbija dozvela posle majskeg prevrata 1903.

- Tada je takodje, s razlikom sto je onda bio u pitanju vojni udar, svrgnut jedan omrazen i u narodu vec otpisan rezim. Slicna vrsta slobodnog duha karakterisala je pobednicku atmosferu na kraju Prvog svetskog rata. Sada smo u prilici da vidimo ledja rezimu koji u kontinuitetu od 56 godina vlada pomocu sile, straha i obmane. Srbija je prekjuce samo ponovila ono sto je iskazala na izborima. Ona je ponovo nasla svoju dusu, jer je dovedena u sklad opsta narodna volja s teznjama prosvecenih elita - objasnjava istoricar Batakovic.

O. Nikolic

Sloba, odbaceni kralj prosečnih Srba

SKUPA CENA RAZLAZA

Dosao je na vlast laskajući Srbima, vladao je njima preteći im; sada ih moli - i to im nikada neće oprostiti!

Sloba ne podnosi Srbe kao pojedince a prezire ih kao naciju. Nikad mu ništa nisu značili: ni kada su ginuli zbog njega, ni kada su ubijali zbog njega, ni kada su zbog njega seli na traktore kao nacija izbeglica, ni kada su zbog njega postali građani Oaze praznine, ni kada su se zbog njega razgacili u sopstvenoj bedi i nesreći. On je trosio Srbe stilom koji je dokazivao da su mu oni najjeftiniji.

Iz tih razloga, sve sto Srbi ove sedmice ne budu u stanju da urade Slobi, Milosevic ce biti u stanju da uradi njima. Nacija je od njega dobila najbolju ali i najskuplju lekciju na svetu. Toliko kosta verovanje da je svetska istorija tradicionalno srpsko jelo, koliko i sarma. Toliko staje verovanje da ce jednom Srbinu danas poci za rukom ono sto je jednom Jevrejinu uspelo pre dve hiljade godina. Da postane Bog!

Bas zbog takvog verovanja ova nasa decenija lici na Bibliju: postoji Svemocni, njegovi apostoli, Jude, strasti, cuda, goli narod, gresnica, izbeglice, zmijske, rucak od tri hleba i pet riba, ali tako nekako, obecanje vecnog zivota, Pakao i Raj. Zato je Sloba obukao Srbe u kostime iz istorijskog fundusa, zato je dozvolio nacionalnim prorocima, vracevima, madjionicarima i nadrilekarima da stvore nadrealnu Srbiju, totalitarnu fikciju, hram mrtvih posvecenog zivom Budi.

Tri razlicite Srbije mogu da nastanu ako ova nedelja donese ono sto mislim da neće. Jedna od priroda Srbije ako Slobu sruse glasacki listici; drugacija je Srbija koja nastane posle generalnog strajka, nemira i unutrasteg raspada rezima; nezamislivo je drugacija Srbija koja nastaje kad vlast, koja je vladala uz pomoc mase, završi pod nogama gomile.

Histericne gomile, zrljne krvi, zeljne nove socijalne revolucije, gladne Dedinja, funkcija, statusa ili samo - osvete! Sve cemo to videti ove sedmice, u sudaru mobilisanog entuzijazma dvorskih lakeja i energije spontanosti, bunta i gneva.

Milosevic u finalni politicki rasplet ulazi onako kako je i usao u politiku: sa mentalitetom decaka kojeg neko iz razreda nije pozvao na rođendan. Rezultat ovih izbora prima kao izostanak poziva na slavlje, kao definitivnu, uvredljivu srpsku ocenu njegove vrednosti a ne njegove politike. Nikada, ma koliko ziveo, neće oprostiti Srbima sto su pokazali da ga ne zelee, sto su demonstrirali da ga se ne boje i vikali da ga vise neće. Najtragicnije je primio - i taj ce udarac vratiti svom snagom - sto su ga naterali da cvili za drugi krug izbora protiv jednog "mackara", kako privatno zove svog novog kolegu Predsednika i Vrhovnog komandanta oruzanih snaga.

Opsesivna nesigurnost, koja se prepoznaje u njegovom hodu, nastupu, mimici, izgledu, tonu i recima te opsesivna zelja za vecitom vlascu, koja se vidi iz sredstava koje je spreman da upotrebi u odbrani caricticke pozicije, sve vise ga udaljuju od robotizovane verzije koju je godinama prikazivao ljudima. On je vladao uz pomoc tri kljucne, pazljivo odabrane pilule koje je dao Srbima.

Prvo, rekao je naciji da je moguće unazad ispraviti istorijske nepravde, naovamo, i da ce on to uciniti za nas.

Drugo, umecuci svoju brutalnu propagandu izmedju stvarnosti i zbilje, sakrio je svaki svoj poraz. Svaku nasu tragediju koja nas je pogodila ili koju smo organizovali drugima pretvorio je u navodnu pobeđu. Treće, on je uspesno usmeravao energiju mrznje na uvek sveze ciljeve. Jednom su to bili trtasti Janezi, drugi put ustase, onda Turci, pa balisti, onda Ameri, pa Crnogorci, pa ceo svet.

Sada su, jel' da ispravljene istorijske nepravde; sada smo se, vala, natrijumfovali; a ako je za volju - namrzeli smo se kao niko od nas. To je osnovni problem para Milosevic-Markovic: Srbi vise nemaju ni objekta ni energije za mrznju.

Gotovo je sa tim. Kad su probali da energiju zla usmere na Srbe medjusobno, njihova prica bila je gotova. Ma koliko jos trajala.

Odjednom, Sloba se, neocekivano za sebe, nasao u ulozi idealne zrtve. Za konkretne stvari, njegov krug od stotinu ljudi koji servisiraju citav represivni, finansijski i medijski sistem koji zaglupljuje i pljacka Srbiju, bacice svu konkretnu odgovornost na njega. Nacija ce, za svoje zablude, odgovornost za opste stvari staviti njemu na racun, Mira ce ga okriviti da nije umeo valjano da sprovede ono sto su planirali. Paradoksalno, ali zato nemoguće: Slobin silazak sa vlasti svima bi odgovarao, izuzev njega samoga.

Ali, Milosevic je ovoliko vladao jer savrseno poznaje prirodu prosečnog Srbina. On zna da je svaki Srbin revolucionaran samo do dvadeset posto sopstvenog kapaciteta. Ako opozicija od njega trazi da zivi sedmicu-dve bez struje, vode, saobracaja ili da se fizicki suprotstavi oklopnim bez "mane i straha", Srbi ce odmah reci - nismo se tako dogovorili! Sloba je znao da Srbi nisu vezani za Knin, njegova trgovina sa Tudjmanom prosla je bez posledica, On je znao da Srbi nisu vezani za Bosnu - tamo su svi cetnici; on je, na kraju, prozreo da ga ništa neće kostati ni gubitak Kosova jer Srbi lazu kad kazu da su pupcano vezani za njega. Ako su vezani, zasto neće tamo da zive? Na kraju, Sloba je otkrio, kroz praksu, da bez posledica može unistavati sve srpske mitove - od Crkve, Akademije, Parlamenta, Vlade, Vojske, Politike, Zvezde.

Ono sto je, medjutim, prevideo jeste broj umornih slobista, lecenih Milosevicevaca i detoksiniranih mrzitelja koji su, u savezu sa prvoborcima otpora, napravili vecinu.

Prevideo je nastanak milosevicevske generacije Srba, koji ne znaju za drugaciji zivot i drugog vladara, ali koji su nezadovoljni i jednim i drugim. Oni su se rastali sa Vozdom bez ikakvih emocija.

Iscrpjen rezervoar mrznje, njegova namera da upotrebom sile zatvori bilo kakav izlaz svojim ljudima (njihovo ustrucavanje da olako prave svinjarije prvi je znak postslobisticke ere), njegov izbor da samom sebi ne ostavi bilo kakav izlaz, a da Srbima ostavi samo bolan, uski i skupi prolaz do normalnog zivota, situaciju cini jasnom. Nacija, ako to hoce da bude, mora da plati skupu cenu razlaza sa njim. Samo cena pravi secanje, samo secanje pravi iskustvo. Nije bilo dovoljno sto smo platili Kninom i Kosovom, gotovinom i sudbinom. Sloba je postavio svoju cenu za odlazak i pita - Ko je spreman da je plati? Svako od nas mora da odgovori ne skrivajuci se iza mase. Jasno i glasno!

Ma koliko izgledao slab Tiranosaurus ce repom, u ropcu, potamaniti jos mnogo ljudi. Ubijace i kad ga vise ne bude. To je njegov testament. To je nasa sudbina. Nacija koja je za samo dvanaest meseci izabrala da zarati sa Amerikom i Slobom, zasluzuje da jos se neke stvari oproste.

Aleksandar Tijanic

Patrijarh Pavle sluzio Moleban za spas i pomirenje srpskog naroda pred vise od 100.000 ljudi

PRIZNATI KOSTUNICU ZA PREDSEDNIKA

Beograd - Jos jednom molimo sve drzavne organe Srbije, Crne Gore i Jugoslavije, a posebno vojsku i policiju, da sto pre prihvate narodnu volju izrazenu na izborima 24. septembra i priznaju novoizabranog predsednika dr Vojislava Kostunicu, kao sto je vec ucinio ceo demokratski svet. To je jedini preduslov da se uspostavi zakoniti poredak i da nasa napacena zemlja krene putem preporoda i obnove - porucio je patrijarh srpski gospodin Pavle sinocc na Svetosavskom platou, prozdravljen dugotrajnim aplauzom vise od 100.000 ljudi koji su prisustvovali Molebanu za spas i pomirenje srpskog naroda.

Tokom bogosluzenja patrijarh Pavle molio se "da se jedni povuku sa vlasti casno i u miru, i da drugi preuzmu vlast, takodje, casno i mirno", uputivsi molitve Gospodu za "slogu i spasenje srpskog naroda". U besedi nakon Molebana patrijarh se zahvalio "vernoj deci SPC sto su pokazala toliko potrebnu odgovornost u ovom teskom vremenu" i poslusala njegove i apele Svetog arhijeresjskog sinoda SPC.

- Pomolismo se Bogu, jedinom Darodavcu mira i ljubavi, da mir, ljubav i bratsku slogu umnoci u nama, posebno ovih dana kada nasa drzava treba da dozivi svenarodni preobrazaj, ukidanje sankcija i vezu sa svetom sto smo svi zeleti i ocekivali tako dugo. Molili smo se, isto tako, da nam podari dar pokajanja, prastanja i pomirenja, a iskoreni iz uma i srca naseg svaku pomisao na mrznju, osveti u sukobe - rekao je pogalavar SPC, pomolivsi se za "duse nesretno postradalih" u prekjucerasnjem sukobu naroda i policije, kao i za ozdravljenje povredjenih.

Patrijarh Pavle je u danima koje dolaze pozvao narod na "jevandjelsku hrabrost, cojstvo, mudrost, odgovornost, slogu, dobrotu i ljubav", podsetivsi na Hristove reci: "Sto ne zelite sebi, ne cinite drugima".

Sa patrijarhom Pavlom Moleban za spas i pomirenje srpskog naroda na platou ispred hrama svetog Save na Vracaru sluzili su patrijarhov vikar i episkop hvostanski Atanasije (Rakita) i svestenici Arhiepiskopije beogradsko-karlovacke. Bogosluzenju su pored velikog broja gradjana koji su se sa platoa ispred Savezne skupstine preselili ispred crkve Svetog Save prisustvovali su i Zoran Djindjic, predsednik DS i jedan od lidera DOS i Matija Beckovic, clan Krunskog saveta.

J. T.

Da li je ovo poslednja Miloseviceva izborna kradja na Kosovu i Metohiji

FANTOMSKI ALBANCI NA VODJINOJ RACUNALJKI

Prema tvrdnjama DOS-ovih kontrolora, koalicija SPS-JUL prisvojila je na Kosovu i Metohiji vise od 140 hiljada albanskih glasova, u mestima na kojima se nije ni glasalo. U Kontrolnom stabu DOS objasnjavaju da je SIK matematickom obradom i racunskom manipulacijom taj broj podigao na vise od 150.000 nepostojecih glasova kojima je smanjen stvarni procenat dobijenih glasova izabranom predsedniku Vojislavu Kostunici, sa realnih preko 51 odsto na 48,96. Na strucnjacima DOS je sada da na osnovu dobijenog zvanicnog materijala dokazu izbornu kradju. Za dokazivanje Kostunicine ciste pobede u prvom krugu dovoljno je oboriti 110.000 nepostojecih glasova sa birackih mesta na kojima se na Kosovu i Metohiji nije glasalo, tvrde Danasovi izvori u DOS-u.

Fotografije fantomskih birackih mesta, podaci Unmika, koji je takodje kontrolisao savezne izbore na Kosovu, da je u Pokrajini na izbore izaslo 45.000 biraca, slaba racunica Savezne izborne komsiije, cije nelogicnosti prepoznaju i laici, nedvosmisleno ukazuju da su mesta glavne izborne kradje i manipulacije izborne jednice 24 Prokuplje i 26 Vranje, po novom izbornom zakonu sedista i za kosovske opstine.

Neregularnosti u izornoj jednici Vranje bile su tolike da je Izborna komisija morala da usvoji primedbe DOS i ponisti glasnje na pojedinim izbornim mestima na Kosovu i Metohiji. To nije sprecilo zvanicne brojace da 63.000 glasova sa ove izborne jednice ostave u opstoj bazi podataka i da ih, po potrebi, raspodele po ostalim izbornim jedinicima na konto predsednickog kandidata Koalicije SPS - JUL, kako su utvrdili srucnjaci G17 Plus nakon posete Saveznom zavodu za statistiku i "nabavke" softvera iz protivnickih redova. Razmere kradje i stimovanja rezultata u Izornoj jednici Prokuplje mogu se naslutiti iz cinjenice da je Savezni ustavni sud nakon odobrenja da se podaci sa izbornih mesta daju Komisiji DOS, doneo odluku o ponistavanju predsednickih izbora.

Posmatraci DOS sa terena tvrde da je na izbornim mestima sirom Kosova i Metohije bilo svega i svacega, a najmanje glasanja. Zapisnici koje su na pojedinim birackim mestima potpisali i predstavnici DOS i SRS naknadno su cepani i falsifikovani. DOS za centralnoKosovo objavio je informacije o SPS krsenju predizborne tisine, zastrasivanju i pritisku koji su funkcioneri SPS vrsili na glasace na pojedinim birackim mestima u gracanickoj enklavi, zabrani da glasaju izbeglice iz drugih delova pokrajine (sto se desilo i prezimenjacima, Momcilu i Radi Trajkovic) i lica stara od 18 do 21 godine, zbog procene da su biracko telo opozicije...

Slavisa Kostic, kandidat DOS za poslanika u Vecu gradjana saopstio je podatak da je samo u centralnom delu Kosova

koalicija SPS-JUL utrosila 53.000 nemackih maraka za potplacivanje biraca i clanova birackih odbora. Izvori u Gradnici pricaju da se dan uoci izbora predstavnici SPS delili su novcanu pomoc od 1.000 dinara tamosnjim Srbima. Oni koji su se sutradan zatekli na birackom mestu u Caglavici bolje su prošli. Po glavi glasaca deljen je paket suhomesnatih proizvoda i 1.500 dinara.

Sa izbornih mesta u cisto albanskim sredinama pojavili su se istim rukopisom uredno ispunjeni i potpisani zapisnici iz kojih se da zakljuciti da su hiljade "postenih kosovskih Albanaca" ekspeditivnoscu ravnoj brzom Gonsalesu i prolaznim vremenom na glasackim mestima od 13 sekundi (rekord drzi Urosevac sa fenomenalnih 3,5 sekunde) po biracu masovno (ponegde iskljucivo) glasali za Slobodana Milosevica

Kosovski Srbi su ponovili ulogu zrtve, zbog koje se rezim, navodno, odlucio na odrzavanje predsednickih i parlamentarnih izbora i u juznoj srpskoj pokrajini mada je sediste kosovskih izbornih jedinica preventivno, zakonom preselio u Prokuplje i Vranje. Sada je jasno da su cilj zapravo bili "nepostojeci albanski glasovi", jer niko nije ni ocekivao da ce kosovski Albanci zaista pojaviti na izborima. Istovremeno, ponistavanje predsednickih izbora kao plod posrednicke diplomatije (Rondos-Ivanov) ide u prilog teoriji da su preostali kosovski Srbi svima kost u grlu, od Milosevicevog rezima, kosovskih Albanaca do medjunarodne zajednice, jer da njih nema "trgovina" bi tekla daleko jednostavnije. Njihova je nesreca sto mnogi od njih to do sada nisu shvatili, pa je vecina onih koji su izašli na izbore glas dala Milosevicu. Predstavnici vlasti sada negiraju postojanje takvih zapisnika, jer je DOS neosporno utvrdio i pred Savezni ustavni sud izneo da su, recimo, u izornoj jedinici Prokuplje izbori na Kosovu i Metohiji odrzani samo na 18 birackih mesta, uglavnom u severnom delu pokrajine. Najvece kradje zabelezene su u Prizrenu (30.000), Peci (10.000), Urosevcu (8.500), Gori (8.000)...

Pokunjenost i odbijanje albanskih lidera na Kosovu i Metohiji da javno komentarisu rezultate prvog kruga predsednickih izbora u SRJ, srpski izvori ocenjuju kao zatecenost propustenom prilikom da se konacno rese Srbije, sto ne znaci da im Savezni ustavni sud najnovijom odlukom nije dao priliku za popravni i ne iskljucuje mogucnost da do novih predsednickih izbora nece doci do dila izmedju Dedinja i Tacija, ma kako to i u balkanskoj ludnici izgledalo kao naucna fantastika. Pred raspisivanje izbora SIK je saopstio da je u biracke spiskove u SRJ upisano 7.861.327 biraca. U Srbiji je evidentirano 7.417.197 biraca, u Crnoj Gori 444.130 (u konacnom dikumentu SIK o rezultatima izbora svi podaci se razlikuju), a u izbornim jedinicama Prokuplje i Vranje, kojima su pripojene tri izborne jedinice sa Kosova, cak 1.512.501 birac. Lideri DOS odmah su ocenili da ovoliki broj upisanih u spiskove u Vranju i Prokuplju ukazuje da vlast pokusava da manipulise rezultatima izbora i to glasovima albanskih gradjana.

Vlast je, kako nezvanicno navode Danasovi izvori, u kosovsku racunicu usla sa vise od 1.100.000 glasackih listica, cije je stampanje pocelo pre nego sto su utvrdjeni biracki spiskovi. Racunalo se na 650.000 kosovskih Albanaca i oko 350 hiljada kosovskih Srba u koje su ubrojani i oni koji su ostali i oni koji su proterani sa Kosova i Metohije. Prema nezvanicnim podacima na Kosovu i Metohiji glasalo se na oko 300 birackih mesta, dok visse od 360 nije bilo otvoreno. Mada SIK nije objavio rezultate glasanja po izbornim jedinicama, nezvanicno je procurilo da oni racunaju sa oko 140.000 glasaca za celu pokrajinu (tri puta visse od podataka Unmika), plus vise od 40.000 glasova prognanih Srba koji su na izbore izašli u centralnom delu Srbje i Crnoj Gori. To bi znacilo da su na Kosovu i Metohiji glasali svi preostali Srbi, ciji broj prema najoptimisticnijim procenama ne prelazi 120.000, plus 10.000 kosovskih Albanaca, sto je malo verovatno. Oni koji su upuceni u celu stvar kazu da je kradja albanskih glasova na Kosovu i Metohiji Milosevicev specijalitet, usavrssavan deset godina i da, verovatno, on joss od 1990. godine nije stvarno pobedjivao na izborima. Samo niko do sada nije imao dokaze za to. Nakon Lex specialisa 1997. godine ni Srbi nisu vise naivni, pa se 24. septembra vodja sapleo o neocekivanu kontrolu koja je razbila njegovu omiljenu izbornu racunaljku.

Jelena Tasic

Izbori 1990 - 2000:

UNAPRED DOBIJENE UTAKMICE

Pise: Jovanka MAROVIC

U PROTEKLIH deset godina gradjani Srbije izlazili su na razne izbore, sto redovno, sto vanredno, cak 13 puta! U cetiri navrata birali su poslanike za republicki parlament, a po tri puta savezne i lokalne predstavnike i predsednika Republike. Nijedno od ovih biranja nije proslo mirno, u korektnom dogovoru vlasti i opozicije oko uslova i nacina izjasnjavanja gradjana. Vladajuca Socijalisticka partija uvek je, fakticki sama, utvrdjivala pravila izborne utakmice: donosila izborne zakone, birala izborni sistem, velicinu i broj izbornih jedinica, metod raspodele mandata, predsednike izbornih komisija. U njenoj slepoj sluzbi uvek su bili nacionalna televizija i ostali drzavni mediji, a po potrebi i policija i vojska, pa bi se komotno moglo reci da slobodnih i demokratskih izbora, u pravom smislu te reci, nije ni bilo.

Nagli pad popularnosti socijalista

Prvi visestranacki predsednicki i parlamentarni izbori u Srbiji odrzani su u decembru 1990. godine, cetiri meseca po uvodjenju politickog pluralizma.

Srbija je tada jos uvek bila u SFRJ, ali u vrlo losim odnosima sa ostalim clanicama (sem sa Crnom Gorom i Makedonijom), koje su, posle visepartijskih izbora, vec imale nova rukovodstva, nimalo simpaticna Slobodanu Milosevicu, tada predsedniku Predsednistva SR Srbije. Posebno mu se nije sviddjalo rukovodstvo Hrvatske, u kojoj se vec nazirao buduci ratni sukob (srpska pobuna u kninskoj Krajini). Politicka i bezbedonosna situacija u Jugoslaviji, dakle, puna neizvesnosti, a parola socijalista na ovim izborima glasi krajnje umirujuce: "Sa nama nema neizvesnosti", uz obecnije mira, sigurnosti i prosperiteta. Narod im je, izgleda, poverovao i SPS ubedljivo pobedjuje - dobija 2,3 miliona glasova, ali to nije natpolovicna vecina (na izbore je izašlo nesto vise od pet miliona ljudi, a biracko telo brojalo je vise od sedam miliona). Ipak i 46,1 odsto glasova bilo je dovoljno da, po vecinskom sistemu, SPS dobije 194 poslanika - 77,6 odsto od ukupno 250 mandata u parlamentu i vlada sama. Sledece, 1991. godine, u Jugoslaviji pocinje gradjanski rat,

najpre u Sloveniji, pa u Hrvatskoj, naredne godine i u BiH, četiri republike prekidaju veze sa SFRJ, a dve preostale, Srbija i Crna Gora, formiraju SRJ, donose zabljacki ustav i na brzinu raspisuju savezne izbore, gde su obe članice federacije bile po jedna izborna jedinica, uz kombinovani -vecinsko-proporcionalni sistem. Oni se održavaju 31. maja '92. godine, samo dan posto su nam UN uvele sankcije.

Posto su sve izborne pripreme uradjene bez ikakve konsultacije opozicije, ona bojkotuje izbore, na koje izlazi samo 56 odsto punoletnih gradjana, uz neverovatnih 12 odsto nevazecih listica, koje je takvim ucinilo skoro 450 hiljada ljudi! Socijalisticka partija opet pobeđuje (na izbore jos izlaze samo SRS i DZVM), ponovo bez natpolovicne vecine (43 odsto glasova), ali dobija 89 odsto mandata u saveznom parlamentu, odnosno 73 poslanika. Posle ovih izbora opozicija formira koaliciju DEPOS, nastavlja sa protestima (bune se i studenti) i na Vidovdanskom saboru trazi održavanje prevremenih izbora na svim nivoima. Situacija u zemlji se sve vise zaostavala, a politika jugoslovenskog premijera Milan Panica (koji je na to mesto dosao u julu), i Slobodana Milosevica na spoljnjem i na unutrašnjem planu drasticno su razlicite. Prvi vodi antiratnu i politiku otvaranja prema svetu, drugi nas sve vise hermeticki zatvara, uz parolu "Srbija se saginjati nece". Napeta situacija u zemlji okruzenoj ratom, okovanoj sankcijama, unutrašnjom bedom i izbeglicama iz Hrvatske i Bosne, smiruje se tek kada predsednik SRJ Dobrica Cosic pocetkom avgusta obecava da ce se do kraja godine održati izbori na svim nivoima.

Po drugi put te godine gradjana izlaze na biralista, na Sv. Nikolu, 20. decembra. Opozicija ovoga puta mnogo ocekuje, uverena da ce Milosevic sigurno platiti za mnogobrojne greske u prethodne dve godine. Medjutim, vecina gradjana nije za promene - SPS pobeđuje na oba nivoa, doduse nimalo ubedljivo. Procenat osvojenih glasova (31,5) znatno je manji nego na majskim izborima (43 odsto), sto joj daje samo 47 od 108 mandata u

Vecu gradjana, a jos gore, iako pobeđnik, SPS prolazi na republickom nadmetanju. Za dve godine rejting socijalista drasticno je pao - od 194 na 101 mandat (zbog cega socijalisti po prvi put nisu u stanju da sami formiraju vladu), odnosno sa 46,1 na samo 28,8 odsto dobijenog poverenja biraca.

Propustena sansa

Sansu da promene vlast gradjana Srbije dobijaju tacno posle godinu dana, 19. decembra '93. godine, kada se održavaju vanredni parlamentarni izbori za Skupstinu Srbije. Njima je prethodila svadja radikala i socijalista. Seselj je zapretio da ce uskratiti podrsku Vladi ukoliko se "trenutno i bezuslovno ne promeni izdajnicka politika Slobodana Milosevica" prema resavanju "srpskog nacionalnog pitanja", odnosno prema Republici Srpskoj i Radovanu Karadzicu koga Milosevic nije privoleo da potpise Vens-Ovenov plan. Uplasena da ce SRS za to dobiti podrsku opozicije, Vlada od Milosevica sama trazi raspustanje parlamenta i raspisivanje izbora, koji se održavaju u najgorim mogucim uslovima po vladajuću stranku: uz sankcije, u zemlji vlada potpuni ekonomski kolaps, nista ne radi i nicega nema, inflacija je do tada nezabelezena u svetu, prosečna plata pet maraka...

SPS, ipak, sa provokativnom parolom "Tako treba", dobija i ove izbore, povecavajući cak u parlamentu broj svojih poslanika na 101 na 123, osvaja samo 36,7 odsto glasova gradjana, ali 49,2 odsto mandata! Analiticari veruju da je izbornom "oporavku" socijalista umnogome doprinelo odricanje od ratoborne politike i ekstremnog nacionalizma, najave povezivanja i saradnje sa svetom i "brzo ukidnije sankcija, posle cega ce uslediti ubrzani razvoj". Narod, izmucen ratom, pun straha i bede, jednostavno je hteo da veruje da ce tako zaista i biti, tim pre sso je njegov predsednik i za svet odjednom postaje "mirotvorac" i "nezaobilazni faktor na Balkanu".

Naredne dve godine gradjana Srbije nisu morali da izlaze na biralista. Milosevic je, uz malu pomoc Nove demokratije, nadoknadio manjak od cetiri mandata i formirao koalicionu vladu, potpisao mir u Dejtonu, priznao BiH kao nezavisnu drzavu i potpuno odustao od stvaranja Velike Srbije, okrenuvši se levicarskim idejama, "obnovi i reformi koja ce doneti dobrobit svim gradjanima Srbije". Za takvu politiku sledi i nagrada medjunarodne zajednice - ukidaju se sankcije, uz zadržavanje samo njihovog "spoljnjeg zida".

Zapad i Milosevic bi, mozda, jos uvek bili u idilicnim odnosima da nisu usledili drugi redovni savezni i lokalni izbori, 3. i 17. novembra 1996. godine, na kojima SPS nastupa sa sloganom: "Idemo dalje"! Iako je deset dana uoci glasanja za Savezno vece, vlast broj izbornih jedinica sa devet povecala na 29 (sa enormno velikim brojem poslanika iz kosovskih jedinica), opozicija je, kao koalicija "Zajedno", na njih izašla, ali je trio SPS-JUL-ND dobio skoro duplo vise glasova, osvojivši od 108 mogucih 64 mandata, dakle, apsolutnu vecinu, zahvaljujuci, opet, tzv. indeksu proporcionalnosti. Te godine JUL postaje parlamentarna stranka sa 16 mandata koje joj velikodusno poklanja SPS, iako je istrazivanje javnog mnjenja, uradjeno uoci izbora, pokazivalo da ova partija uziva poverenje tek 1,7 odsto gradjana!

Uhvaceni u kradji

Neocekivani obrt nastaje na lokalnim izborima, 17. novembra, kada u cetrdesetak gradova Srbije pobeđuje koalicija "Zajedno", sto te veceri izaziva euforiju u celoj zemlji. Drzavna televizija i portparol socijalista Ivica Dacic na prvoj konferenciju za stampanje priznaju poraz, ali ubrzo, posle prvog soka, vlast odlucuje da frizira rezultate, u sta se ukljucuju najpre izborne komisije koje ponistavaju mandate opozicionim odbornicima, pa potom i sudovi, sto izaziva tromesečne svakodnevne demonstracije u citavoj Republici i ogroman pritisak sveta.

Milosevic najpre "odgovara" potpunom ignoracijom, potom pokusava da kontramitingom u Beogradu izazove krvoprolice, a kada nista nije pomoglo, poziva OEBS da posalje komisiju koja ce utvrditi nepravilnosti u lokalnim izborima. Po prvi put otkrivena u kradji, uhvacena na delu, vlast, konacno, popusta i Milosevic leks specijalisom 11. februara '97. priznaje pobeđu opozicije.

SPS-a ekspresno postaje i predsednik SRJ, po hitnom postupku usvaja se novi izborni zakon i za 21. septembar zakazuju redovni parlamentarni i predsednicki izbori. Opozicija trazi da se broj izbornih jedinica bitno redukuje (da se zakon ne bi izglasao Demokratska stranka podnosi cak 1.860 amandmana!), ali SPS-JUL-ND, uz pomoc SRS-a, donosi novi izborni zakon i pocinje presiju na medije. Opozicija (sem SPO-a), koju vlast vec tada otvoreno naziva izdajnickom, resava da bojkotuje izbore i poziva narod da na njih ne izađe, ali u tome ne uspeva.

Na glasacka mesta izlazi nesto vise od potrebne polovine punoletnih gradjana Srbije, a 34,2 odsto svoj glas daje vladajucoj koaliciji, sto je za 11 odsto manje nego godinu dana ranije na saveznim izborima, ali dovoljno da se osvoji 110 mandata i potvrdi izborna parola: "Sto jes' - jes', najbolji je SPS".

Socijalisticka partija i JUL, ciji uticaj pocinje da raste meteorskom brzinom, potpomognuti radikalima, koji su u kolaciji sa njima, nastavljaju besomucne napade na opoziciju, nezavisne medije, intelektualce, okrecu se opet patriotsko-nacionalistickoj retorici i "spasavanju" Srba na Kosovu, gde krajem zime '98. godine pocinju otvoreni sukobi OVK i jugoslovenske vojske i policije.

Vlast najpre medijski ignorise sukob, a kada on prerasta u svakodnevni rat i OEBS zahteva dolazak specijalne misije koja bi nadgledala stanje, Milosevic pribegava referendumu na kome narod treba da odluci o prisustvu stranih predstavnika na Kosovu. On kaze "ne" (opet na Kosovu "glasa" 521 hiljada ljudi, a tamo nema vise od 150.000 punoletnih Srba), pa se nasilje uvecava. Potom, u oktobru, sledi najava intervencije NATO, pa sporazum Milosevic-Holbruk i 20.000 verifikatora koji ce nadgledati primirje, sto je kršenje referendumske volje naroda, rasplamsavanje sukoba, neuspesni pregovori u Rambujeu i vazдушna intervencija protiv Jugoslavije, koja je zapocela 24. marta '99. i trajala 78 dana. U tom ratu, kako se oficijelno tvrdi, pored mnogobrojnih zrtava i razaranja, SRJ je "herojski pobedila" i "sacuvala Kosovo", a taj "kapital", uz jos "velicanstveniju" obnovu i izgradnju, sada je jedan od udarnih predizbornih aduta SPS-a i JUL-a, koji su, kao sto kaze jedna od njihovih slogana, "uvek tu kada nam treba".

Milan St. Protic novi gradonacelnik

U naredne cetiri godine predsednik Skupstine grada Beograda bice Milan St. Protic, jedan od lidera DOS, kopredsednik Nove Srbije i istoricar iz Beograda, odlucilo je 69 odbornika novog saziva na vanrednoj konstitutivnoj sednici gradskog parlamenta u cetvrtak, tik pred ponoc. Za izbor Protica je glasalo 66 odbornika, dva su bila uzdrzana i samo jedan protiv. Kao sto je i ranije bilo objavljeno Protic je bio jedini kandidat koalicije koja u Gradskoj skupstini ima 105 od 110 mesta. Cetiri mesta pripadaju odbornicima iz redova SPS-JUL i jedan radikalima. Dok se vanredna situacija ne završi, Skupstina ce biti u stalnom zasedanju, a formirace se i Krizni stab koji ce preuzeti ingerencije gradske vlade. Konstitutivna sednica, koju je prethodni gradonacelnik Vojislav Mihailovic zakazao za 16. oktobar, odrzana je ranije zbog izuzetnih okolnosti u kojima se ovih dana nasao Beograd i na poziv Milana St. Protica. Umesto u skupstinskoj sali na Pasicevom trgu novi parlament konstituisan je u zgradi Starog dvora. Oko starog kraljevskog zdanja stotine hiljada ljudi istovremeno su proslavljale narodnu potvrdu izborne pobede predsednika SRJ Vojislava Kostunice.

Do proglašenja gradonacelnika zasedanje je vodio najstariji odbornik Branislav Belic, koji je prvom covjeku Beograda kazao "da te mudrost vodi, odbornici podrzavaju i rezultati cine tvoje delo".

Tanja Velic

Beseda Episkopa Atanasija Jevtica izgovorena na duhovnoj akademiji u Konculu 24. 9. 2000.

Preosveceni vladiko, oce, brate i sasluzitelju,

Draga braco i sestre, i deco hriscanska, pravoslavna, srpska, svetosavska. Srecan vam svima ovaj praznik koji proslavlja nasa Crkva i citava pravoslavna crkva u svetu. Ja sam nedavno dosao iz Jerusalima gde je proslavljano deset dana. Proslavljaju i zapadni hriscani, samo ne proslavljaju bezboznici. Ova drzava koja je nasledila hriscansku drzavu nije obelezila 2000 godina hriscanstva, a donedavno je govorila da je to 2000 godina nove ere, da bi samo prikрили ime Hristovo.

Danas ga i ne pominju, a zapadni pseudo hriscani i politicari, drzavnici govore o 2000 godina, ali ne govore odakle su te 2000 godina. Znaci slicni su jedni drugima. Samo da Hrista ne pomenu. Pojedini nasi uceni, a neuki u sustini, ljudi poceli su da menjaju ime Boga nasega koji se pre 2000 godina javio. Poceli su da govore, pojedini Beogradcici, ja ih tako zovem, Hrist. A to nikad srpski narod nije govorio, nego je govorio ili Hristos ili Risto. "Ne dam ja mog Rista", govorio je Pilipenda u prici Sime Matavulja na dalmatinskom Kosovu. Risto. To je narodno ime za Hrista, a crkveno ime Hristos. Sad su poceli da govore Hrist. To je kao sto su skinuli crkvu sa Lovcena i stavili ono cudo egipatsko, neznabozno samo da bi brisali tragove da je tamo sahranjen mitropolit svete Pravoslavne srpske crkve u junackoj Crnoj Gori. Pozdravljam vladiku vikarnoga crnogorskog u ime mitropolita, vladiku oca Joanikija.

Dve hiljade godina kako se Bog javio na zemlji. Bog postao covjek i ostao vecno Bog. Vecno Bogocovjek. To je vera nasa. To je nas hercegovački pesnik Aleksa Santic u svojoj divnoj pesmi "Mi znamo sudbu" pevao kad je rekao: "Nas put je put bogocoveka".

"I kad nam muske uzmete zivote, grobovi ce se nasi boriti sa vama, jer su grobovi nasi izvor vaskrsenja, kao sto je grob Hristov u Jerusalimu izvor hriscanstva". Raspeli su Hrista. On je vaskrsao iz mrtvih i tako vaskrsenjem osmislio, prevazisao stradnje i otvorio nam vecni zivot. To praznujemo 2000 godina. Kazu za Srbe, opet na Zapadu uceni, a u sustini od naroda ne nauceni ljudi da su Srbi narod kulta mrtvih, jer postuju svoje mrtve isuvise. Nije tacno. Lazu. Narod je srpski narod kulta zivih, jer svaki Srbin pravoslavni koji ide na grob svojemu srodniku zna da je on ziv i zato mu ide na grob. Ne ide se mrtvima na grob, nego zivima, jer nas sa neba vide. Ja mom ocu i ovome ovde vojvodi Oblacicu Radu i svetome Danilu koji ovde zamonasio se, pobegavsi sa dvora kralja Milutina. Nije hteo slavu, ali Bog je ucinio da od tog prostog monaha Danila postane veliki iguman hilendarski, da brani Hilandar od neprijatelja. Da je nedavno bio, rekli bi da je ratni huskac. Evo, ratuje da odbrani Hilandar, kao sto su nama govorili sramno iz Srbije kad smo se borili da odbranimo svoju grud. A, posle su nas izdali kao sto su izdali Kosovo.

Danilo se borio i odbranio Hilandar, a onda je posao u srpske crkve poslan iz Pecke, tad je jos bila arhiepiskopija, poslan za humskoga vladiku u Ston. Tamo gde pocinje Peljesac i bio je stonski vladika, od Huma pa do Bjelog polja, do manastira Petra i Pavla koji je podigao Nemanjin brat Miroslav. Pa onda je izabran za arhiepiskopa srpskog u Peci.

Podigao je Bogorodicu Pokrova. Bogorodicu pozdravljam i mati igumani pecku. Dosla je ovde preko svih brda i dolina, prepreka... Dobro dosla i ona na ovu proslavu. Pozdravljam i sestre iz mucenickog, raspetog Devica, tog zaista zivog svedoka. Pa iz susedne Sokolice, pa iz prelepe, carske Gracanice. Iz Decana carskih igumana pozdravljam i vec, naravno, ovde vases stalnog, vec svima poznatog velikog igumana sopocanskog i ostale oce i bratiju i bracu s Kosova i Metohije, one koji su uspeli da dodju i one koji su tamo, a narocito one koji su ostali. Znam, bio sam svedok sa slomljenim vratom, jos uvek on nije zaraslo, 50 odsto samo je prirastao, kako je bilo od toga tragicnoga 10. juna kada su kapitulantski potpisali u Kumanovu, a neprijatelj ih je naveo u Kumanovo, jer tamo smo oslobodili Kosovo 1912. na Kumanovu. Da tamo kapituliraju, pa su pobegli, a onda optuzivali svakog ko je ostao da bi posle poceli da govore iza ledja, da se ubacuju, infiltriraju. Da govore onom narodu koji je ostao dole da je ne znam sta, pripisujuci njemu imena i epitete koji su oni poneli i kojih su oni dostojni, nazalost.

Hvala Bogu sto je nas narod ostao. Ta trecina koja je ostala, to je kao kad ostavite trecinu zita za njive da zasejete, pa bude posle desetostruki rod. Jesu spaljene 100 crkava koliko dosad znamo i manastira, ali je ostalo jos nekoliko puta vise, jer 1300 crkava i manastira ima Kosovo i Metohija. Sve svedoka Hristovih. Hrista ovaplocenoga, Hrista raspetoga, kako je divni Rakic govorio kad je od 1912, pre oslobodjenja, dosao negde u Metohiju pa raspeti Hristos u popaljenoj, porusenoj crkvi siri ruke pastvi koje nema. A, posle je bilo i bice opet ako Bog da pastve.

Taj Rakic, srpski pesnik ne kao sto imamo, nazalost, i pesnike i knjizevnike i pisce naduvane sobom, prvi se svrstao i na Gazimestanu kad je na oslobodjenom Gazimestanu rekao je onaj kapetan, rektore kako se zvase, "Hajde junaci ko zna da odrecituje Milana Rakica "Na Gazimestanu". Vojnici su mu rekli: "Pa, ovo je sam Milan u stroju". Nije ni kapetan znao da mu je Rakic vojnik u stroju za oslobodjenje Gazimestana. To su Srbi.

Takav je i nas Ducic koga 21. i 22. oktobra konacno prenosimo na Crkvinu, na mali Lovcen, tako da kazemo, vise Trebinja. Da bude tamo polozen u crkvu koja je hercegovaacka Gracanica. I verujte mi, dodjite da vidite, lepa je kao Gracanica.

Ali, originalna mnogo lici na podoblje Gracanice. Na Crkvini vise Trebinja gde je Milutinova crkva bila. Onoga Milutina sto je i Koncul obnavljao i od koga je Danilo pobegao, pa posle ga Bog vratio, kao Svetog Savu, da bude i srpski arhiepiskop. Cudne su sudbine, cudna su Bozja dela i evo velikog cuda - 2000 godina opstajemo. Ne sa tenkovima. Ne sa raketama. Ne sa lazima. Ne sa propagandama. Nego sa skromnim Isusom iz Nazareta koji se ocovecio, ponet u utrobi Djeve i od tada ga ona nosi u narucju. Bog u narucju majke covecanstva. Evo, to je znak koji svaki vladika nosi. Ovaploceni Hristos u narucju Bogorodice!

Bog se ocovecio, ucovecio, onarodio, srodio i orodio sa nama i unedrio u ruke i narucja Bogorodice da bi nas sa Bogom orodio, Bogu usinovio, u narucje Bozje smestio, tamo gde je On vecno jednorodni Sin. U narucju ocevom postao je prvorodnim medju mnogom bracom, da njih usinovi Ocu, i da mi budemo u narucju Boga Oca. To je vera nasa. To je svedocenje nase. Ali, kako rece vladika svedocenje znaci mucenistvo. Grcka rec svedok - martis i svedocenje - martiras znaci u isto vreme i mucenistvo. Svi apostoli, svi verni sledbenici Hristovi uvek su svedoci, ali i mucenici svojom krvlju. Ne prolivanjem tudje, kao sto je radio Muhamed i kao sto rade i danas Alije i Balije uz pomoc nesrecne Amerike, tiranske Amerike, koja podrzava Muslimane jos uvek u nasoj Hercegovini i Bosni. Oni su im vazniji, nego pravda, sloboda, nego taj nesrecni Dejton koga su potpisali. I njega menjaju samo za ljubav udvaranja Alijama i Balijama.

Njihov vodja Muhamed je ognjenim macem osvajao. I ovde je tako dosao i secate se kako se hvalio. Tacno kao danas Klinton. Svaki pasa i subasa i svaki sultan da je njihova vera jaca i istinitija, jer ona pobeđuje. Ali, njegov rece: "Puce kolan svecevoj kolibi, pa se stroposta". I mi se oslobodismo i oslobadjacemo se. Ne bih zeleo da dodje vreme da se i zapadni oslobadjaju. Spanci su bili kao mi pet vekova pod Muslimanima i kad mi dodju ja im kazem: " Znete li Vi da ste se davno oslobodili. Sto ne pustite nas da se slobodimo. I nemojte da dodjemo mi da Vas oslobodjamo. Mi smo unutrasnje slobodni, jer nas je Hristos oslobodio i oslobadjamo se sopstvenom zrtom. Nosenjem krsta. To je drugi znak koji nosi svaki srpski vladika. Svaki pravoslavni vladika. Hrista ovaplocenog, Hrista raspetog i vaskrsloga.

Mi smo kao srpski narod pre 13 vekova usli u to nasledje. Jos pre Svetog Save, i pre Cirila i Metodija, postali hriscani, postajali hriscani i ostajali hriscani. Cirilo i Metodije su nas konacno pokrstili i njihovi ucenici. Sveti. Sava prosvetio, preobrazio. Potpuno ocrkvenio. Srpski narod je bio crkveni narod. Ovaj danas dokaz je i to da se oko crkava i manastira narod okupljao. Ne na skupovima, ne na propagandi. Govorili su, secate se, da je kao Srpska crkva poslala sa nesretnim Milosevicem na skupove, kad je on realizovao mitinge. Nije tacno.

1974. smo mi, kad on jos se nije bio isplilio sa kolena onoga Stambolica i onoga Markovica. Jos je bio na kolenima njihovim, mi smo u Jasenovcu proslavljali obnovu porusene jasenovacke crkve. 1986. u Studenici, da li se secate, koliko je naroda bio. Njega jos nigde nije bilo. Mi smo se okupljali i okupljacemo se i ovo je danas dokaz da srpski narod crkveni narod. Nije samo prosto religiozan, verujuci, nego i crkveni narod. Sta je crkveni narod? To je da osećamo da smo licnosti bogomdane Bogom, odlikovane, bogolike. Nosimo u sebi neunistivu ikonu Bozju. I opet, kao licnosti osećamo da smo stvoreni za zajednicu, po slici Svete Trojice u kojoj je u Svetoj Trojici Otac, Sin i Duh Sveti, tri vecne licnosti samosvojne, a opet u jedinstvenoj zajednici jednoga bozanstva, bozanskog zivota i ljubavi Svete Trojice. I po slici Svete Trojice stvoren je svaki covek i sva ljudska zajednica, ljudski rod. To je crkva pravoslavna.

Jeste i vladika i patrika, i pop i vernik, ali zajednica s Bogom koji je Sveta Trojica. To je vera nasa. To je nase svedocenje, ali to kosta. To svedocenje: "Idem za Hristom", kosta. Nema lakoga na Bozjem putu i na istinskom covekanskom putu. Dosli su raznorazni bezboznici. Dosli su Zapadnjaci. Sad nam to serviraju. "Da zivimo bolje", kaze Djukanovic u Crnoj Gori, a mangup je veci nego onaj koji ga je kreirao. A, zna se ko je koga kreirao tamo. "Da zivimo bolje", a sve prodade i izdade. (Aplauz)

I onaj jadni narod obruka, kako sto je ovaj njegov gazda obrukan. Treca je njegova kreatura nas Dodik u Bosni i Hercegovini. Kreatura ovoga da bi ga sebe od Karadzica, sad se odmetnuo i gori je ili slican ovome. Nek idu s milim

Bogom, sto ih spominjem danas na praznik ovaj. Tesko je ici za Bogom, ali dostojanstveno. Culi ste danas da je nas patrijarh rekao kao strari, iskusan duhovnik i covjek da je lako Bozje zapovesti tvoriti, lako ziveti po Bozjoj volji, jer je za to covjek stvoren. A, upravo je tesko ici za zlom, a zato sto je on mucenik od tri godine siroce, izgnanik od 16 - 17 godina, iz svoje otadzbine gde su mu i sada spalili kucu i crkvu u Slavoniji i on nosi svoj krst i njemu je sve postalo lako. Kao pticica. Hvala Bogu.

Ali, su se nasli zlobni ljudi da ga klevetaju, da ga napadaju. Sta sve ne govore. Pa i vaseg vladiku su ovde klevetali. Ali, vidite patrijarh dodje i cuti i time pokazuje. Ne treba druga podrška, ne treba drugo vladici Artemiju da radi nego ono sto radi. To ne znaci da je nepogresiv i da mu je sve sto radi da ne moze da pogresi. Hvala Bogu, veli patrijarh, nisam Papa da ne gresim. Samo se Papa proglašava nepogresivim, a sve drugo radi samo ne gresi. Upravo gresi, jer je odobravao i bombardovanje Bosne i Hercegovine i okupaciju i bombardovanje Srbije. Koje zlo sve nije odobravao taj nesecnik, Papa. Nek ide i on s milim Bogom, svojim putem!

Mi ostajemo sa Hristom. Raspetim, ali i vaskrsim. Nikad nemojte da zaboravimo to dvoje. Nije nasa vera samo mucenje, stradanje, patnja, kukumavcenje... Nije. Jeste jedan deo. Drugi deo je vaskrsenje, radost. Pesmu pevajte, kazite narod, i kad si u nevolji. Glavu gore. "Slamu jedi, a rzi", kazite seljak. Ili, na mucu se poznaju junaci. Bez muke se pesma ne zapeva i tako dalje. Nas narod ima ponositi duh, junacki i ovde smo se oduprli i neprijatelju i jednom i drugom, i u Krajinama i u Bosni, ali nas izdadose i prodadose. U vreme bombardovanja ja sam dolazio svugde upravo da vidim s svojim narodom, narod je bio otporan. Srbin i znaci otporan. Skoro sam nasao u rukopisima vladike Nikolaja koji je znao sanskritski jezik. To je stari jezik iz kog indoevropski narodi imaju koren, i grcki i latinski i engleski i nemacki i slovenski jezici. Da Srbin znaci otporan, ne kao sto su neki govorili nepokoran. Ima svoju i nepokornost, ali i otpornosti. To je ono sto je nasa narodna pesma iskova karakter narodni kad je rekla: "Treba biti kadar stici i utjeci", kad treba privremeno, ali najvaznije, „na strasnome mestu postojati".

Kosovo i Metohija je sad na tom strasnom mestu postojanstva i istrajnosti. I stvarnog otpora. Izdrzacemo, dace Bog. Nazalost, mogli smo sa mnogo manje zrtava. Zbog grehova nasih vodja mi vec evo, koliko puta u ovom veku krvarimo. Najbolja nam se krv odliva, najcestitijih sinova. Znete li da u Hercegovini od 2000 postradalih boraca i ubijenih, a 80.000 nas ima svega, najvise je jedinaka. Tako kazu Hercegovci. U drugom kraju kazu jedinaca postradalo. To znaci da su zatrte porodice. Nije ostavljeno, jos bili su nezenje vecine. Ali to znaci i ponos da nisu zalili sebe. Zrtvovali se. To je nase svedocenje - ostati vernost Hristu. Treba i svoju veru da poznajemo i Sveto pismo da citamo, ali je najvaznije sledovati srcem za Hristom.

"Ne dam ja mog Hrista", kad su Latini preko Mlecica na Kosovu Dalmatinskom hteli da daju daju kukuruz da bi se prehranila sirotinja, ali da promene veru. A, on poneo koku da proda. Pilipenda, a to znaci Filip, a krupna ljudina. Filipenda, mi bi rekli. "ne dam ja moga Rista ni za sto". Ili kako je govorio otac Justin: "Sve za Hrista, a Hrista ni za sta ne treba dati". Da ostanemo verni tome Bogu koga smo ucili u zivotu. Srpski narod je Sveto pismo iz zivota ucio, veli sveti vladika Nikolaj, ali dodju Vam ovde svakojake vagabunde i probisveti.

Dosla je u Gracanicu potpredsednik Bundestaga, skupstine nemacke, teolog nemacki i prica mi o teologiji. Ja kazem: "Gospodjo, ovaj narod je zna iz zivota, iz iskustva. Ove sestre monahinje, ovaj narod, ova siroca, ova deca sto su stradala i sto stradaju. Medju njima su i nas otac Stefan i Hariton. Carstvo im nebesko, pa bili na zemlji ili na Nebu". I jos toliki drugi, da ne pominjem sada, ali su osvetlali nam obraz. Da su odstojali Hrista i da ga nisu izdali. A nije nam lako na Kosovu i Metohiji, jer imamo, nazalost, svakojakog rovarjenja iznutra i spolja. Okupaciju i spolja i iznutra. Izdrzacemo. Dokaz je i ovaj danasnji praznik. Neka bi Gospod dao da ostanemo verni Hristu i krstu sa tri prsta.

To je vera u Svetu Trojicu o cemu sam govorio na pocetku. Ta tri prsta. Da smo licnost i zajednica po slici Svete Trojice, a ova dva prsta - to je da je Hristos Sin Bozji, jedan od trojice postao jedan od nas. Bog postao covjek, Sin Bozji postao sin covjeciji i ostao dvostruk, a jedan jedinstven bogocovjek Isus Hristos. To ova dva prsta znace i kad vladika blagosilja sa tri svece i dve svece, svaki sebe blagosilja sa ovim krstom.

U ime Svete Trojice ispoveda i Svetu Trojicu i Hrista Bogocoveka. Toliko je vera nasa usadjena u ta tri prsta. Nije sve jedno da li se mlatara sakom ili ne znam kako, kako cesto nepazljivo se krstimo. Vrlo je vazno kako se odnosimo prema krstu. Vrlo je vazno kad Vam neko prinese nesto, evo, jelo koje cemo imati, s kakvom ce vam paznjom... Ili ce vam baciti samo onako ko ..., da ne kazem ruzan izraz. Paznja je konstitutivni, sasatavni element covjeka i zato da budemo pazljivi. To je u nasoj vlasti. Niko nam ne moze paznju oduzeti.

Bio sam dugo godina profesor. Znete i sami kao roditelji s decom. Bili ste deca. Rekao je ucitelj: "Paznja je osnovno sto se trazi od deteta ili od djaka". "Pazi, ako mislis da nesto naucis! Pazi!" Jedan pazljiv tim, a slab, moze da pobedi jedan veliki tim ako ne obrati paznju taj tim. Jedan sportista ili narodni igrac, ili kako da nazovemo, borac moze paznjom da nadmasi drugog mnogo jaceg i sposobnijega. Paznja je sastavni deo covjeka.

I da završim. Nase svedocenje o veri je to sto smo sacuvali tu paznju. Ona se u Svetom Pismu naziva strah Bozji. Dosli su bezboznici komunisti, pa nam govorili, ja sam bio u tim vremenima, a i mnogi od vas: "Vera je nastala i religija iz straha. Zagmi, on misli da je Bog, ili ne znam desava se i od straha veruju u Boga". Nije to taj strah. To je panika. Strah Bozji je strahopostovanje, ljubav, paznja. Kad dodje prijatelj prijatelju, dete roditelju, brat bratu, bilo ko kad dodje, on sa paznjom pristupa jedno drugome i u paznji izrazava svoju ljubav.

"Pazite, bdite", veli nam Spasitelj, Hristos. To je ono sto moze covjek uvek da mobilise i u paznji on postaje onda osetljiv i osecajan. Srpski narod je osecajan. Otuda proizilaze nasa osecanja, ili kako kazu na latinskom emocije. Ali, neke ucene, opet hladne glave, hladna srca, kazu: "Necu ja da se podajem emocijama. Ja sam racionalan covjek". A, racionalno je gospodo i braco moja, takodje sastavni deo covjeka, ali kad se odmetne od srca, od osecanja postane teror. Racionalno je nas bombardovao Klinton i gospodja Olbrajtova je govorila vrlo racionalno. I Sirak i Kinkel i ne znam koji drugi zlikovci. Vrlo racionalno. Sve sto su govorili bilo je racionalno. Nije bilo ljudski. Nije bilo osecajno. Nije bilo srca. Nije bilo ljubavi. Zato nemojte mnogo da verujete koji govore racionalno. Nisu racionalni, nego su ostrasceni pa onda

izbacuju napolje samo racionalno kao kad ja nekoga, ne daj Boze mrzim, pa nalazim 300 razloga i opradanja za to, a razlog je neki u dubini srca, osecajni zbog cega sam protiv njega. Ili kad nekoga volim srcem, pa mi govore razlozno protiv njega, to otpada ovako, kao iverje, jer je srce jace i srce odlucuje.

Srce je centar ljudskog zivota. Srce je centar licnosti. Nisu samo osecanja. Tu je i volja, tu su i mnogi drugi elementi koje je Bog usadio u coveka. Zato je vazno biti pazljiv, osecajan. Oni su neosecajni i zato se tako ponasaju. Nazalost, nasi bezboznici su ih kopirali u tome. Potpuno su neosecajni. Pogledajte, danas samo. Ovo ne utice sad na glasanje niko nikome, i nek utice, bas me briga. Koliko demonizuju svoje protivnike samo zato sto nisu sa njima. Jel' moguće da je srpski narod sav izdajnicki, a da je saka vlastodrzaca ona jedina? Jel' moguće to? Onda je to najveća kleveta svog naroda. Ne treba nam kleveta Klintona i Kinkela. Da smo izdajnici zato sto nismo za onima koji nas 55 godina tiranisu i manipulisu. Nek idu s milim Bogom.

Da ostanemo osecajani. Da imamo straha Bozjeg. Strah Bozji je, ponavljam, onaj elemenat koji coveka drzi budnim. Drzi osetljivim. Ja ih gledam kad nam dodju u Gracanicu kako su brutalni, kako su okoreli, kako su neosetljivi ljudski. Prilazi mi kao tiranin. Sedim nesto radim, on ide ili me slika - ne pita me, ili mi postavlja neka pitanja kao da sam ja na optuzenickoj klupi. Ja kazem cekajte. Znete li vi prvo gde ste dosli. I kako nas patrijarh kaze ponovim im: "Ove svetinje nase sto su ostale, makar i one sto ste porusili svedoce ko smo mi". Ova svetinja svedoci ko je ovaj narod ovde. Tri stotine godina nije bila obnovljena kao manastir, jeste kao crkva, hvala Bogu. Evo, danas ozivela.

Ne znaju oni nas. "Ne znas ti njih", kako kaze Matija Beckovic. Ne znaju oni nas. Zato nas se u sustini, u potaji boje. Ja sam bio sa Latinima, sa Hrvatima, sa Muslimanima. Oni se stalno boje nekog srpskog iznenadjenja. Mi jesmo cesto iznenadjenje i za sebe. Narod iznenadjenja je narod nepredvidiv. Cesto puta i u losem, ali mnogo puta u dobrom. Srbin ima velike rezerve u svom srcu koje su mu od Boga, od duse od osecajnosti, od slike Bozje. Otuda nase pesme, nase gusle. Vidim da su i gusle ovde. Cucemo i njih hvala Bogu. Ziv smo narod, ali treba da povisimo paznju i odgovornost braco moja.

Sledeci, zadnji elemenat koji bih pomenuo u nasem svedocenju, posle paznje je odgovornost. Sloboda nije javasluk da radi ko sta hoce, nego da bude odgovoran covek. "Ako si majka, pokri se", kaze nas narod. Ne moze ni majka da radi u kuci sta hoce. Ne moze ni dete da radi. Treba da bude odgovorno. Jer, vrlo lako covek moze slobodu da zloupotrebi u tiraniju najcesce prema drugima, a vrlo cesto i prema sebi. Kad je tiranin postaje sadista, mucitelj drugih. Kad je prema sebi, bez odgovornosti se ponasa, toboz slobodan, emancipovan, onda je mazohista jer vrlo brzo dodju posledice, reperkusije, kosekvence i u zdravlju fizickom i u zdravlju mentalnom i ta sloboda se pretvara u tirjanstvo nad samim sobom.

Pazite, veliki je dar slobode, ali je i veliki dar Bozje odgovornosti. Odgovornost je taj stah Bozji koji imamo. Iz odgovornosti prema deci, prema svom narodu, prema svojoj okolini, porodici svojoj, sredini u kojoj zivim, ja moram biti pazljiv. Moram biti sa samoogranicenjem, kao sto je srpski ideal cojstvo i junastvom. Ali, kako Marko Miljanov rece: "Junastvo je da stitis sebe od dugoga, a jos vece je cojstvo, da zastitis drugoga od sebe". Bio sam svedok kad je Srbin uzdrhtao pred drugima. Hteo je da mu se osveti, a onda je uzdrhtao: " Kao sam mu zlo mogao uciniti. Bog me spasao". Jer je osetio kako moze da bude opasan on za drugoga. Srpski narod je osecajan narod, ziv narod. Eto, tome je dokaz da 2000 godina opstajemo i zivimo i opstacemo drzeci se zivoga Hrista, ali Hrista koji je prosao ceo nas put ljudski, od rodjenja do stradanja, do smrti, ali i do vaskrsenja i do vaznesenja na nebo, gde nam je otvorio put i Duha Svetoga poslao da nas ozivljava, da nas odusevljava, da nas pokrece, da nas obnavlja.

Velika je apatija zavladala u srpskom narodu. Narocito u Srbiji. Ja sam svedok. Poreklom sam Hercegoac, rođen sam u zapadnoj Srbiji, oko Valjeva. Velika apatija. Nije to svojstvo srpskog naroda, ali je ljudsko i razumljivo. Ne dajte se apatiji. Nisu vodji oni koji odlucuju o nasoj sudbini. Procice bilo koji da su. Jedan nam je vodja. Sveti Sava i pre njega, i iznad njega, ispred njega, ispred svih je Gospod i Bog i Spas nas, Isus Hristos.

Mala Jerusalimska gde sam bio odrzala se iako je okruzena svim mogucim neprijateljima i opstaje i radosna je slavila 10 dana 2000 godina hriscanstva. Tamo se nasli svi pravoslavni predstavnici, svi sjedinjeni verom u tebi, kao svi govimo jednim jezikom, kao da smo od jedne majke, ko da smo u jednoj kuci odrasli. To je pravoslavlje. Uvek se oseti to zajednistvo koje imamo. Licno, saborno, crkveno-narodno. Srecno vam to zajednicko slavlje, crkveno-narodno, licno-zajednicko, srpsko-pravoslavno. Amin Boze daj!
